

Berlinde imza edilen (Türkiye - Almanya arasındaki ticarî mübadelelere aid anlaşma) ile (Avusturyanın Almanya tarafından ilhaki üzerine yine Almanya ile aynı tarihte imza edilen ticarî mübadelelere ve tediyata müteallik protokol) ün tasdikına dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 25/I/1939 - Sayı : 4120)

No.
3564

Kabul tarihi
18 - I - 1939

BİRİNCİ MADDE — Berlinde 25 temmuz 1938 tarihinde Almanya Hükûmeti-
le imza edilen (Türkiye ile Almanya arasında ticarî mübadelelere aid anlaşma)
ile (Avusturyanın Almanya tarafından ilhaki üzerine yine Almanya ile aynı tarih-
te imza edilen ticarî mübadelelere ve tediyata müteallik Protokol) kabul ve tasdik
edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Mezkûr Anlaşma ve Protokol, metinlerinde tesbit edilen
tarihlerde meriyete girer.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Bu kanun hükümlerinin tatbikına İcra Vekilleri
Heyeti memurdur.

20 kânunusani 1939

TÜRKİYE İLE ALMANYA ARASINDA TİCARİ MÜBADELELERE AID ANLAŞMA

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ve Alman Hükûmeti, iki memleket arasındaki ticarî mübadelâtın
inkişaf ettirilmesi arzusu ile mütehassis olarak, âtidedeki hususları kararlaştırmışlardır:

Madde — 1

Her iki memlekettten biri menşeli eşya, diğer memleket arazisine, idhal memleketinde idhal
anında carî olan umumî ahkâma tevfi kan idhal olunacaktır:

Madde — 2

Her iki memleket menşeli olup, işbu Anlaşmanın meriyete girmesinden sonra sevkedilecek olan
emtiaya, ilişik nümuneğe uygun bir menşe şahadetnamesi terfik edilecektir.

Türk ihracatına aid menşe şahadetnamelerine (renkli kâğıddan) bir «B» nüshası terfik oluna-
caktır.

Alman gümrük makamâtı, Türkiye arazisi menşeli mallara, Türkiyenin dahilî mevzuatına tevfi-
kan, terfik edilecek olan menşe şahadetnamelerinin «B» (renkli kâğıddan) nüshalarını bu malların
idhali sırasında damgalayacaklardır.

Bu şekilde damgalanan ikinci nüshalar, Alman idhalatları tarafından bilâteehhur Deutsche Ver-
rechnungskasse'ye tevdi olunacaktır. Mezkûr müessese bunları, aid oldukları tahsil ihbarnameleri-
ne terfik ederek Türkiye Cümhuriyeti Merkez bankasına gönderecektir.

Alman gümrük idaresince bu suretle damgalanan menşe şahadetnamelerinin «B» (renkli kâğıd-
dan) nüshaları, Alman idhalâtçı tarafından mal bedelinin hini tediyesinde Deutsche Verrechnungs-

kasse'ye ibraz edilmediği takdirde, mezkûr müessese tahsil ihbarnamelerini bu şahadetnameler olmaksızın gönderecektir.

Şurası mukarrerdir ki, Deutsche Verrechnungskasse, malların tamamen gümrüklenmesinden sonra, işbu şahadetnamelerin idhalâtçı tarafından Türkiye Cumhuriyeti Merkez bankasına bilâhare ibrazını temin için muktazi tedbirleri ittihaz edecektir.

Almanyanın dahili mevzuatına göre, menşe şahadetnamesinin «B» (renkli kâğıddan) nüshasının tanzimi icab etmediğinden, bunlar Cümhuriyet Merkez bankasının tahsil ihbarnamelerine lef-fedilmek üzere talep olunmıyacaklardır.

Madde — 3

Her iki memlekette, vazifeleri Türk - Alman iktisadî anlaşmalarının tatbikına müteallik bil-cümle mesaili tedkik ve müzakere etmek olan birer Hükûmet komitesi kurulacaktır. Yekdiğerile doğrudan doğruya ve daimî surette temas halinde bulunacak olan bu komiteler, bilhassa bu günkü tarihle imza edilmiş olan Türkiye ile Almanya arasındaki ticarî tediyelere aid anlaşmada derpiş edilen A hesaplarının nihai muvazenesinin, Türk - Alman emtia mübadelâtı seyrine nazaran, gay-ritabiî bir fark ile tehlikeye düşmemesine nezaret edeceklerdir.

Bu maksadla her iki komite, ihracatı arttırmaya veya Âkid taraflardan biri veya diğèrinin id-halâtını tahdide matuf tedbirleri müştereken kararlaştıracaklardır.

Her iki Hükûmet yekdiğerine, kendi komitesinin kimlerden müteşekkil olacağını mümkün olan süratle bildirecektir.

Bu komiteler, her iki reisten birinin talebi üzerine toplanacaklardır.

Bu komiteler, muhtelit tâli komiteler teşkil ve kendilerine mütehasıslar terfik edebileceklerdir.

Madde — 4

Bu Anlaşma, 15 ağustos 1938 tarihinden itibaren muvakkaten tatbik edilecek ve Türkiye ile Al-manya arasında ticarî mübadelâta ve tediyata aid 30 ağustos 1937 tarihli Anlaşmanın yerine kaim olacaktır. Her iki Hükûmet Ankarada bu Anlaşmanın meriyete gireceği katği tarihi yekdiğerine mümkün olan süratle bildireceklerdir.

Bu Anlaşma, 31 ağustos 1939 tarihine kadar meriyette kalacaktır. 1939 senesi mayıs ayı zarfın-da her iki Hükûmet bu Anlaşmanın bir senelik yeni bir müddet için temdid edilip edilmeyeceğini kararlaştıracaklardır.

Berlinde türkçe, almanca ve fransızca ikişer aslî nüsha olarak imza edilmiştir.

Berlin, 25 temmuz 1938

İmzalar

N. Menemencioğlu

Freiherr von Weizsäcker

Dr. Burhan Sanus

Carl Clodius

A - nüshası

Menşe şahadetnamesi

Gönderen				Gönderilen			
İsim	:			İsim	:		
İkametgâh	:			İkametgâh	:		
Sokak	:			Sokak	:		

Parça adedi	Ambalâj	Marka No.	Gayrisafi siklet	Safi siklet	Sevk tarzı (şimendifer, posta, gemi, ilâh.)	Muhteviyat	Kıymet fob - sif

Yukarıda tasrih edilen malların menşeli olduğu tasdik olunur.
 (Mahal, tarih) (Mühür)

Menşe şahadetnamesini tanzim eden makamın unvan ve imzası

Konsolosluğun tasdikına mahsus mahal

B - Nüshası

Menşe şahadetnamesi

Gönderen :				Gönderilen :			
İsmi	:			İsmi	:		
İkametgâh	:			İkametgâh	:		
Sokak	:			Sokak	:		

Parça adedi	Ambalâj	Marka No.	Gayrisafi siklet	Safi siklet	Sevk tarzı	Muhteviyat	Kıymet fob - sif

Yukarıda tasrih edilen malların Türk menşeli olduğu tasdik olunur.
 (Mahal, tarih) (Mühür)

Menşe şahadetnamesini tanzim eden makamın unvan ve imzası

Konsolosluğun tasdikına mahsus mahal

Aşağıda imzası bulunan memurlar, yukarıda tasrih edilen eşyanın Almanyanın dahilî istihlâkine tahsis edilmek üzere resmî kontrol altına vazedilmiş olduğunu tasdik ederler

(Mahal, tarih)

(Mühür)

Makamın unvanı
(Gümrük idaresi,
Hamburg serbest
liman idaresi vs.)

İmza

TİCARÎ MÜBADELELERE VE TEDİYATA MÜTEALLİK PROTOKOL

Avusturyanın Reich ile birleşmesi dolayısıyla Türkiye Hükûmeti ile Alman Hükûmeti, ticarî mübadelelerle tediyat hakkında aşağıdaki hususat üzerinde mutabık kalmışlardır:

1 — 23 temmuz 1936 tarihli Türkiye ile Avusturya arasında emtia mübadelâtını tanzime müteallik itilâf hükümleri Türkiye Cumhuriyeti ve eski Avusturya Federal Hükûmeti toprakları üzerinde tatbikte berdevam olacaktır. 15 ağustos 1938 tarihinden itibaren bu hükümlerin yerine Türkiye Hükûmeti ile Alman Hükûmeti arasındaki bu günkü tarihli ticarî mübadelât anlaşması ve bunun merbutları hükümleri kaim olacaktır.

Şurası mukarrerdir ki, Avusturya eyaleti ile Reichin diğer kısımları arasındaki gümrük hududu kalkıncaya kadar Avusturya rejisinin bütün mübayaatına dair 23 - VII - 1936 tarihli mektub ahkâmı ile aynı tarihli ve tenzilâtlı tarife ile yomurta idhaline dair mektub ahkâmı meri olmakta devam edecektir.

Bundan başka Türkiye Hükûmeti ile eski Avusturya Federal Hükûmeti arasındaki 6/8 şubat 1930 tarihli Modüs vivendi dahi, yukarıdaki fıkrada derpiş edildiği veçhile, gümrük hududunun lâğvi tarihine kadar tatbik edilecektir.

Bu tarihten itibaren Türkiye Hükûmeti ile Almanya arasında münakid 26 mayıs 1930 tarihli Ticaret Mukavelesnamesi ve zeyilleri eski Avusturya Federal Hükûmeti topraklarına teşmil edilecektir.

Alman Hükûmeti bu son tarihten lâakal 21 gün evvel Türkiye Hükûmetini haberder edecektir.

2 - Türkiye Hükûmeti ile eski Avusturya Federal Hükûmeti arasında münakid 23 temmuz 1936 tarihli Clearing Anlaşması ahkâmı 15 ağustos 1938 tarihine kadar her iki memleket toprakları dahilinde tatbik edilmekte devam edecektir. Bu tarihten itibaren bu günkü tarihli Türkiye Hükûmeti ile Alman Hükûmeti arasında münakid ticarî tediyelere aid Anlaşma ahkâmı mezkûr ahkâm yerine kaim olacaktır.

Mamafih, 15 ağustos 1938 tarihinden evvel başlamış olan hususî takas muameleleri, 31 ağustos 1939 tarihine kadar, 23 temmuz 1936 tarihli Türk - Avusturya Clearing Anlaşmasının bu babdaki ahkâmı mucibince tasfiye edilmekte devam edecektir.

3 - Mütakabilen hukukî noktai nazarlarını muhafaza etmek kaydile, her iki Hükûmet 23 temmuz 1936 tarihli Türk - Avusturya Clearing Anlaşmasının 8 nci maddesi (2 nci ve 3 ncü fıkraları) ahkâmını bilâhare tedkik edeceklerdir.

4 - İki taraftan biri lehine Clearing hesablarında tahakkuk edebilecek bakiye, Türk - Alman Clearing'inin aid olduğu hesaplara devredilecektir. Bu bakiye Avusturya lehine olduğu takdirde, Türkiye Cumhuriyeti Merkez bankası, şilin olarak tahakkuk edecek bu bakiyelerin, tahsilât günlerinde tatbik etmiş olduğu alış kurları üzerinden karşılığı Türk liralarnı, Deutsche Verrechnungskasse'nin A hesabındaki matlubuna devredecektir.

5 - Yukarıda sözü geçen Türk - Avusturya Anlaşmasının meriyeti müddetince vadeli olarak idhal edilmiş malların bedelleri 15 ağustos 1938 tarihinden sonra, borçlu kalınan mikdarın Türk - Al-

man Clearing Anlaşmasının aid olduğu hesaplara yatırılması suretile tesviye olunacaktır.

6 - Türkiye Cumhuriyeti Merkez bankası ve Deutsche Verrechnungskasse, yukarıdaki ahkâmın teknik tatbiakat şekilleri hakkında mutabık kalacaklardır.

İşbu Protokol, bu günkü tarihle Türkiye ile Almanya arasında ticarî mübadele ve ticarî tediyata dair imzalanmış olan Anlaşmaların ayrılmaz bir parçasını teşkil eder.

Berlinde türkçe, almanca ve fransızca ikişer aslı nüsha olarak imza edilmiştir.

Berlin, 25 temmuz 1938

İmzalar

N. Menemencioğlu

Freiherr von Weizsäcker

Dr. Burhan Sanus

Carl Clodius

Cumhuriyet Reisiğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 19 - I - 1939 ve 1/1150

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisiğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası : 20 - I - 1939 ve 4/93

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları :

Cild	Sayfa
27	2
29	28,53,88,89,89,89:92